

Voortgangscommissie

Sint Maarten

Veertigste rapportage aan het ministerieel overleg over de periode

1 januari 2021 – 1 april 2021

De Voortgangscommissie:

N. Schoof, voorzitter

Mr. M. Marijnen, lid,

Mr. F. Richards, lid,

Mr G.J. Stortelers en A.T. Rey, secretariaat

Mei 2021

Inhoudsopgave

1. Algemeen	3
2. Korps Politie Sint Maarten (KPSM).....	5
3. Gevangenis Point Blanche (PBP).....	6
4. Overzicht van aanbevelingen	8

Bijlagen:

- Uitvoeringsrapportage van KPSM, ontv. dd. 9 april 2021
- Uitvoeringsrapportage PBP, ontv. dd. 20 april 2021

1. Algemeen

De voortgangscommissie van Sint Maarten biedt u hierbij de veertigste voortgangsrapportage aan over de uitvoering van de plannen van aanpak van Sint Maarten over het eerste kwartaal van 2021. Een mijlpaal, die echter niet gevierd kan worden, omdat twee plannen van aanpak na al die jaren nog niet afgerond konden worden. Indachtig de geest van de Samenwerkingsregeling, dat uitvoering van de plannen voorwaarde waren voor het verkrijgen van de status van land zal de commissie zich blijven inzetten voor het volbrengen van die doelstelling. De gedachte dat vijf plannen al wel zijn afgerond kan hoop geven dat het ook hier zal gaan lukken.

Nieuw lid Sint Maarten

De commissie is verheugd dat is voorzien in de vacature van lid van Sint Maarten van de voortgangscommissie door de benoeming van mr. Franklyn Richards. De heer Richards is voormalig gezaghebber van Sint Maarten en voormalig lid van de Raad voor de Rechtshaving van Sint Maarten. De commissie is met de benoeming van deze ervaren en deskundige bestuurder weer voltallig in pariteit. De commissie dankt de minister president en de minister van Justitie van Sint Maarten voor hun inspanning voor zijn voordracht als Sint Maartens lid van de voortgangscommissie

Werkbezoek ter plekke

Sedert een jaar heeft de commissie vanwege de beperkingen als gevolg van het corona virus geen werkbezoeken ter plekke kunnen afleggen. Hoog tijd dus om ditmaal het werkbezoek in voltallige bezetting weer ter plaatse af te leggen, aangevuld met videogesprekken wanneer de situatie daar aanleiding toe gaf. Tijdens dit werkbezoek van 19 t/m 23 april werd veel tijd besteed aan het herstellen van de persoonlijke contacten, formeel, maar vooral ook informeel.

Gesproken werd met de gouverneur, de minister van Justitie en haar medewerkers. Voorts met de diensthoofden van de politie van de gevangenis met enkele van hun MT leden, het Sint Maartens lid van de Raad voor de Rechtshandhaving en de voorzitter van de commissie Grenstoezicht. De commissie heeft kennisgemaakt met de Statenvoorzitter en hem geïnformeerd over de plannen van aanpak. De voorzitter heeft daarvan kennisgenomen en opperde om te gelegener tijd voor de nieuwe Statenleden een presentatie over de stand van zaken te geven.

Algemeen beeld

Het algemene beeld wordt gekleurd door de voorbereidingsfase van dingen die komen gaan. Dat zijn op hoofdlijnen de vaststelling van de functieboeken, de overeenkomst met UNOPS en de aanstelling van een programmamanager voor de uitvoering van het detentieplan Sint Maarten. Ten opzichte van de vorige rapportage zijn er weinig verbeteringen te melden.

Voor het KPSM is het beeld onveranderd en blijven beperkingen als feitelijke personeelsstop wegens het ontbreken van financiën en het uitblijven van de functieboeken een verdere opbouw van het korps verhinderen. Waar het enkele jaren geleden met de start van enkele BPO klassen goed ging, waardoor de commissie eind 2019 vertrouwen had in de groei van het korps tot de minimale sterkte van het plan van aanpak, is dat perspectief nu niet meer aanwezig.

Er zijn lichtpunten, maar feit blijft dat er op nieuwe aanwas voor het korps, anders dan de lopende BPO klassen, nog steeds geen uitzicht is.

Voor de gevangenis is er perspectief door het vrijkomen van substantiële middelen in het landen pakket en is er overeenstemming tussen de landen over intensieve samenwerking om het detentiewezen te verbeteren conform het Plan van Aanpak 2018, inclusief het uitbesteden van de nieuwbouw van de gevangenis aan UNOPS. Binnen de beperkte mogelijkheden doet de huidige interim-directeur van de gevangenis wat hij kan om de situatie werkbaar te houden. Dat kan echter niet verhinderen dat de situatie in de gevangenis nog altijd beneden peil is en ronduit gevaarlijk.

Functieboeken

In de vorige rapportage beschreef de commissie in het kort de situatie rond de functieboeken van de politie en de gevangenis vanaf 2010, in het bijzonder over de wijzigingsprocedure van de plannen van aanpak. Inmiddels heeft de commissie van de minister van Justitie een verzoek om advies over de functieboeken voor de politie en gevangenis ontvangen en tijdens het werkbezoek met de minister van Justitie besproken. De commissie kan opmerken dat door deze minister van Justitie de eerste formeel correcte adviesaanvraag voor de wijziging van een plan van aanpak aan de commissie is gezonden zoals dat in de Samenwerking is voorgeschreven. De commissie heeft daar waardering voor.

Voor het goede begrip nog even terug naar de wordingsgeschiedenis.

Het onderwerp van de functieboeken speelt sinds 10 oktober 2010. Na de verkrijging van de status van land binnen het koninkrijk zijn de voormalige diensten politie en gevangenis van het land Nederlandse Antillen onder verantwoordelijkheid van het nieuwe land Sint Maarten gekomen. Hoewel op dat moment zowel voor het nieuwe Korps Politie Sint Maarten (KPSM) en de gevangenis Point Blanche inrichtingsplannen en functieboeken gereedlagen om te worden geformaliseerd is dit tot op heden niet gebeurd. Dat betekent dat geen van de beide diensten personeel definitief kan plaatsen en niet kan werken volgens de in de inrichtingsplannen beschreven opzet. Na het jaar 2010 hebben achtereenvolgende ministers wijzigingen voorgesteld op het plan van aanpak waarop door de commissie voor de politie tweemaal is geadviseerd op verzoek van de minister van Justitie; eenmaal in 2015 en de tweede maal in 2019.

Wijziging van de functieboeken, zoals die in de plannen van aanpak zijn bekrachtigd in de Ronde Tafel Conferentie van september 2010, houden een wijziging van die plannen in, waarvoor in de Samenwerkingsregeling Waarborging Landstaken Curaçao en Sint Maarten (AMvRB) een procedure is voorzien. Op grond van de Samenwerkingsregeling kan de minister van Justitie een plan van aanpak wijzigen door een advies te vragen van de voortgangscommissie en daarna de wijziging in het Ministerieel Overleg, dat is het overleg tussen de minister-president van Sint Maarten en de staatssecretaris van BZK, te laten bekrachtigen (artikelen 29 en 30 van de Samenwerkingsregeling).

Tijdens het gesprek met de minister van Justitie heeft de commissie haar de mogelijkheid voorgehouden om spoedshalve alsnog de functieboeken waarover de commissie in juni 2019 heeft geadviseerd te formaliseren, om vervolgens door

onafhankelijke deskundigen de voor Sint Maarten gewenste formatie te laten onderzoeken.

2. Korps Politie Sint Maarten

Voor de politie kan de commissie kort zijn, omdat er in de afgelopen rapportageperiode weinig voortgang op de belangrijkste opbouwpunten voor het korps is geboekt. Daarom herhaalt de commissie wat daarover in de vorige rapportage is vermeld.

Wel kan worden gemeld dat zal worden gekeken naar een permanente voorziening voor een schietbaan, de centrale meldkamer en forensisch laboratorium, die laatstelijk waren voorzien in het Soremar gebouw in Cole Bay. Door de orkaan Irma was dat gebouw beschadigd geraakt waardoor het niet in gebruik kon worden genomen. De commissie had eerder verzocht om dit nog niet afgeronde onderwerp weer in de uitvoeringsrapportages op te nemen.

Zorgelijk is dat bij de politie vacatures alleen intern kunnen worden opgevuld, waardoor per saldo de personele sterkte niet toeneemt. Om de veiligheid op Sint Maarten te waarborgen bepleit de commissie om de personeelsstop voor de politie op te heffen en de start van nieuwe BPO klassen en zijinstroom mogelijk te maken. De commissie herhaalt hier dat kosten voor de baat uitgaan: onderbezetting leidt tot veel structureel overwerk; alleen een toename van de bezetting kan het overwerk substantieel terugdringen. Terugdringen van het overwerk is al lange tijd een belangrijk speerpunt van de korpschef, die echter door gebrek aan personeel niet uitgevoerd kan worden.

Opleidingen en cursussen

Hoewel er nog geen uitzicht is op het starten van een vijfde klas voor de BPO (basis politie opleiding) worden, in samenwerking met de andere landen, diverse cursussen georganiseerd voor verschillende disciplines. Voor een deel vloeien die cursussen voort uit de samenwerking in het kader van de Onderlinge Regeling Grenstoezicht.

3. Detentieplan Sint Maarten

Even zag het er niet goed uit toen tweespalt ontstond tussen Nederland en Sint Maarten over de samenwerking tussen beiden, waardoor het zogenaamde landenpakket in de wacht werd gezet. Even leek daardoor de voortgang in de uitvoering van het plan van aanpak te stagneren, doch na het werkbezoek vernam de commissie dat kan worden voortgegaan op de ingeslagen weg. Positief is dat inmiddels de werving van een programmamanager voor de uitvoering van het plan van aanpak is gestart met de openstelling van de vacature.

In het overeengekomen landenpakket is voor de gevangenisbouw 20 miljoen euro ingeruimd en nog eens 10 miljoen voor andere knelpunten in de detentieketen. Dat kan de ruimte bieden om substantiële verbeteringen in het detentiewezen te bereiken.

UNOPS

Sint Maarten en Nederland hebben overeenstemming bereikt voor een gezamenlijk opdrachtgeverschap aan UNOPS voor de bouw van een nieuwe gevangenis en een tijdelijke detentievoorziening gedurende de weg daarnaartoe.

Momenteel worden met UNOPS nog gesprekken gevoerd over de inhoud van de overeenkomst en de uitvoeringsmodaliteiten. De commissie hoopt dat in de komende verslagperiode de overeenkomst kan worden getekend.

Programmabureau

Over de programmamanager en het programmabureau is al veel geschreven in de rapportages. Verheugend is het daarom dat dit proces is gestart met de publicatie van de vacaturemelding van de programmamanager. Hopelijk zal dit spoedig tot resultaat leiden, omdat ook het UNOPS traject onderdeel uitmaakt van het programma uitvoering detentieplan Sint Maarten (plan van aanpak). De commissie roept in herinnering dat na het aantreden van de programmamanager alle partijen (w.o. UNOPS) in een werkconferentie over de doelstellingen van het detentieplan worden geïnformeerd en hun commitment in het proces wordt besproken. Die werkconferentie dient als aftrap van het programma. Ook is het van groot belang dat de programmamanager spoedig het programmabureau inricht met bij voorkeur lokale medewerkers en deskundigen van buiten het land. In het programmabureau moet ook het contract met UNOPS worden beheerd.

Personele sterkte

Ook bij de gevangenis worden als gevolg van de personeelsstop vacatures alleen intern opgevuld. De kritische functies worden tijdelijk opgevuld en zijner tijd alsnog opengesteld. Per saldo leidt dat ook hier niet tot toename van het personeelsbestand.

In de uitvoeringsrapportage leest de commissie dat de werving van nieuw personeel geheel stilligt. De commissie adviseert de minister zo spoedig mogelijk de werving voor gevangenbewaarders te starten om in elk geval de minimale bezetting van de ploegendienst te kunnen handhaven.

Over enkele maanden zal de huidige interim directeur afzwaaien. Voor die functie heeft de minister de vacature opengesteld.

De inzet van de VKS (Vrijwilligerskorps Sint Maarten) voor bewakings- en bejegeningfuncties in de Point Blanche gevangenis is verlengd. Met behulp van de inzet van de VKS verwacht de interim-directeur binnenkort enkele dagbestedingsprojecten te kunnen starten.

In het kader van de samenwerking in het JVO (het Justitie Vierpartijen Overleg) wordt tussen de landen gesproken over gezamenlijke opleidingen voor gevangenispersoneel. De interim-directeur voorziet dat als een gemeenschappelijk opleiding wordt overeengekomen alle huidige personeelsleden de volledige opleiding moeten gaan volgen.

Om het ziekteverzuim terug te dringen moet veel geïnvesteerd worden in personeelszorg. Daarom is het goed dat de commissie heeft vernomen dat er op korte termijn door Nederland expertise op het gebied van HRM aan de gevangenis beschikbaar gesteld zal worden.

Ook heeft de commissie de inzet van een arbodienst voor het gevangenispersoneel besproken met de minister, die aangaf daarover met de minister van AZ (personeelszaken landsoverheid) in gesprek te zijn.

4. Overzicht van aanbevelingen en adviezen

1. De commissie dringt er bij de minister met klem op aan om de werving van nieuwe aspiranten open te stellen en verzoekt in de uitvoeringsrapportage het groeiplan voor het korps voor de komende vier jaren aan te geven. Dit geldt eveneens voor de continuedienst van de gevangenis.
2. De commissie beveelt aan over de positie en de toekomst van het KPSM een grondige discussie te voeren over in het licht van de sterk achtergebleven groei van het korps en het ontbreken van beleidsmatig en financieel perspectief.
3. De commissie beveelt ook aan over de onwenselijkheid van de feitelijke vacaturestop bij het KPSM en de PB te spreken: voor de PB in het zicht van de vele ontwikkelingen die er binnenkort op de gevangenis afkomen als het uitvoeringsprogramma gaat draaien.